

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
Gümrükler Genel Müdürlüğü

Sayı : E-96603261-724.01[GGM-IR]
Konu : İran Plakalı Taşıtlar Tarafından Yapılan Taşımalar

11.02.2022 / 71833937
DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 15.04.2021 tarihli ve E-96603261-724.01[GGM-IR]-00063314193 sayılı yazımız.

Bakanlığımıza intikal eden bilgilerden, İran plakalı taşıtlarla yapılan taşımalarla ilgili olarak ilgide kayıtlı yazımız kapsamındaki taşımalara ilişkin gümrük idarelerinde farklı algılama ve uygulamaların olduğu anlaşılmış olup uygulamanın açıklığa kavuşturulmasını teminen Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına görüş ve değerlendirmeleri sorulmuştur.

Bu çerçevede, uygulamanın daha net ve anlaşılabilir bir şekilde detaylandırılması amacıyla, uygulamaya esas teşkil edecek Bakanlıkları değerlendirmelerinin vaka örnekleriyle birlikte yer aldığı Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığında alınan Bilgi Notu ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

Mustafa GÜMÜŞ
Bakan a.
Genel Müdür

Ekler :
Bilgi Notu (1 Sayfa)

Dağıtım :
Tüm Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerine

TRANSİT YÜKLERE İLİŞKİN UYGULAMA ÖRNEKLERİ

- Karayolu ile ülkemize gelen transit (serbest dolaşımda olmayan/millileşmemiş) yüklerin (serbest bölgeler veya gümrük antrepolarından yapılan taşımalar da dahil olmak üzere) uygun geçiş belgesine sahip yabancı plakalı taşıtlarla taşınması mümkündür. Örneğin, ülkemize Almanya'dan karayolu ile gelen transit bir yükün, Kazakistan plakalı bir taşıt taşınması mümkündür.
- Ülkemize demiryolu, denizyolu veya havayolu ile gelen transit yüklerin yabancı plakalı taşıtlarla taşınması, Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca Cumhurbaşkanı Kararı ile taşıma yetkisi verilmiş ülke taşıtlarınca mümkündür. Bugüne kadar sadece Azerbaycan, Özbekistan, K.K.T.C. ve Gürcistan taşıtlarına bu yetki verilmiştir. Diğer ülke taşıtları ise bu taşımaları yapamaz.
- Ülkemize demiryolu, denizyolu veya havayolu ile gelen yükleri taşıma izni verilen 4 ülke ile (Azerbaycan, Özbekistan, K.K.T.C. ve Gürcistan), Kara Ulaştırması Karma Komisyon (KUKK) Toplantısı Protokolleri uyarınca bu tür taşımalarda kullanılacak geçiş belgeleri teati edilmektedir. Bakanlığımızca Gümrükler Genel Müdürlüğü üzerinden her yıl düzenli olarak Gümrük İdarelerine iletilen ve geçiş belgeleri örneklerinin yer aldığı kitapçıkta bu tür taşımalar için tahsis edilen belge örnekleri de eklenmektedir. Bu belgelerde, limanlara gelen yüklerin taşınabileceğine ilişkin bir ifade yer almaktadır. Her ne kadar limanlara gelen yükler ifadesi yer alsada, bu belgeler ile diğer transit yükler de taşınabilmektedir. Örneğin Azerbaycan plakalı bir taşıt, bu geçiş belgelerinden birisine sahipse, bu yükleri Azerbaycan'a taşıyabilir. Bununla birlikte, ilgili ülkeye bu hak verilmiş olsa da, bu taşımaları yapabilmesine imkan sağlayan bir geçiş belgesi dışında diğer geçiş belgeleri ile gelmesi durumunda, örneğin ikili geçiş belgeleri ile bu taşımalar yapılamaz.
- İran plakalı taşıtlarda ise, yukarıdaki uygulamalardan ayrı olarak özel bir durum mevcuttur. Ülkemiz ile İran arasındaki uluslararası karayolu taşımacılığı anlaşması çerçevesinde ülkemize gelen transit yüklerin İran plakalı taşıtlar tarafından taşınabilmesi için geçiş belgesi gerekmekte olup, halihazırda İran ile ülkemiz arasında geçiş belgesi teati edilmemektedir. Bu nedenle, bu tür taşımaların (ister karayoluyla isterse diğer taşıma modlarıyla gelen, serbest dolaşımda olmayan transit yüklerin) İran plakalı taşıtlarla yapılması mümkün bulunmamaktadır. Örneğin, Almanya'dan karayoluyla Kapıkule Gümrük Müdürlüğü'nden giriş yaparak Türkiye getirilmiş ve millileşmemiş bir yükün, İran plakalı bir taşıt tarafından İran'a ya da üçüncü bir ülkeye (örneğin Türkmenistan, Afganistan, Kazakistan gibi) taşınması mümkün bulunmamaktadır. Aynı şekilde, örneğin denizyolu ile İtalya'dan Mersin limanına gelen transit bir yükün de İran plakalı taşıt ile İran'a veya üçüncü bir ülkeye taşınması mümkün bulunmamaktadır.
- Yukarıda belirtilen uygulamalar, transit yükleri kapsamaktadır. Ülkemizde üretilen bir yükün veya transit olarak gelmesine rağmen serbest dolaşımda olan (millileşmiş) yüklerin İran plakalı taşıtlar ile İran'a taşınması, genel uygulamalarımız uyarınca mümkündür.
- Yükün bir kısmının ihracat yükü bir kısmının ise transit yük olması durumunda, transit yüklerin İran plakalı taşıtlarla taşınması yine mümkün bulunmamaktadır.
- Uygun geçiş belgesi olmaması durumunda, 68 No'lu Tebliğ uyarınca 3.000 EUR karşılığında geçiş ücreti ödenerek taşıma yapılması mümkündür. Örneğin İran plakalı bir taşıt, 3.000 EUR ödeyerek ülkemize gelen transit yükleri İran'a taşıyabilir.
- Yukarıda belirtilen uygulamalar ülkemize gelen transit yüklerin ülkemizden taşınması ile ilgilidir. Ülkemiz üzerinden transit olarak yapılan taşımalarda bu kural aranmaz. Örneğin İran plakalı bir taşıt Bulgaristan'dan İran'a taşıma yapıyorsa ve ülkemizden yük almıyorsa, bu kısıtlamalara tabi değildir. İran taşıtlarının transit taşımaları serbestleştirilmiş olduğundan, ülkemizden yük almamak kaydıyla ülkemiz üzerinden geçiş belgesiz olarak transit taşıma yapabilir.